

legemlig revselse på opdragelseshjem, fulgt mindretallet på 1 og ikke flertallet på 13 medlemmer af „udvalget om ændring af hustugtreglementet for opdragelseshjem m. v.“?

Nina Andersen: I januar måned 1950 nedsatte daværende socialminister Johan Strøm et udvalg, der skulle beskæftige sig med straffereglementerne på opdragelseshjemmene. Baggrunden herfor var, at der i offentligheden gentagne gange havde været debat om, hvorvidt hustugtreglementet for de anerkendte opdragelseshjem var tidsvarende. Udvalget blev på 14 medlemmer, deraf 4 fra det praktiske arbejde; disse fire var: forstanderen for Braaskovgaard O. Lystrup, kst. forstanderinde ved Vejstrup statsungdomshjem Nanna Jensen, førstelærer Gydesen, Himmelbjerggaarden, og forstander Harald Hansen ved optagelses- og lærlingehjemmet Raaens Minde. To af disse medlemmer fra det praktiske arbejde blev medlemmer af et underudvalg, der blev nedsat med den opgave særlig at beskæftige sig med ændringer i reglementerne for hustugt.

Udvalget afholdt 11 møder og har efter min opfattelse derigennem vist, at det var i stand til at gøre et grundigt arbejde. I dette arbejde er også erfaringerne fra vort søsterland Sverige blevet inddraget. I Sverige afskaffede man i 1938 den legemlige revselse, havde først et prøveår, genindførte ikke den legemlige revselse og har ikke siden haft den.

Med hensyn til erfaringerne herfra siger man, at de overgangsvanskeligheder, der var, hurtigt forsvandt, og at selv de allerfleste af de ældre medarbejdere ikke ønskede at genindføre den legemlige revselse, selv om det nok havde været lettere for dem at opretholde disciplinen tidligere. Man siger videre, at den tidligere spænding mellem unge og voksne ikke mere findes, og at omgangstonen mellem de voksne og de unge er blevet mere kammeratlig uden derfor at blive nonchalant.

Når man ved, hvad tillidsforholdet betyder i al opdragelse, og hvad det vel navnlig betyder, når det drejer sig om unge, der af forskellige årsager er flyttet fra deres hjem, kan man bare med tilfredshed tage en udtalelse som den fra Sverige til efterretning.

Må jeg henlede opmærksomheden på, at der til det pågældende udvalg kom en henvendelse fra Dansk Psykologforening, som understregede en række vanskeligheder ved legemlig straf. I denne skrivelse siger foreningen tilsidst:

„I betragtning af den skade, man som nævnt ved legemlig straf kan komme til at tilføje børn, der allerede er skadet tilstrækkeligt ved en uheldig udvikling enten ved miljøskade alene eller i forbindelse med medfødte defekter, vil man fra psykologisk side ikke tage i betragtning at anbefale straks at afskaffe legemlig afstraffelse.“

På grund af dette fremsatte underudvalget og fik tilslutning fra 13 af de 14 medlemmer dertil et forslag om et nyt hustugtreglement, hvor man foreslår, at legemlig revselse skal forsvinde, i hvert fald forsåvidt angår afstraffelse med spanskrør, og at det som almindelig regel må fastslås, at slag på kinden med flad hånd ikke bør anvendes i opdragelseshjemmene. Der skal være indberetningspligt, hvis man undtagelsesvis anvender den, og som understregning af, hvilken vægt man lægger på denne ændring, siger man, at overtrædes reglementet, kan det have afsked til følge. Som sagt, 13 medlemmer gav tilslutning; kun een, som ikke repræsenterede det praktiske arbejde fra opdragelseshjemmene, nemlig repræsentanten for Danmarks Lærerforening, var ikke enig i, at spanskrørstraffen skulle bortfalde. Man skulle mene, at der på baggrund af dette store flertal nu var en mulighed for ministeren for at gennemføre den legemlige afstraffelses bortfald på opdragelseshjemmene og være med til at bryde nye veje i dette arbejde, være med til at skaffe dette tillidsforhold mellem børn og unge på hjemmene og lederne, være med til i en tid fuld af vold at tænde et lille trodsigt humanismens lys. Det skete ikke. Ved cirkulære af 2. december har ministeren udsendt en vejledning vedrørende de opdragelsesmæssige metoder i opdragelseshjemmene; heri hedder det blandt andet:

„Som legemlig revselse kan anvendes:

- 1) et eller to slag med den flade hånd på kinden, uden at øret berøres, eller 2) for børn under 10 år indtil 5 slag på sædet med den flade hånd, eller 3) for drenge mellem 10 og 15 år indtil 3 og for drenge